

#MStauti #työnantajat #kokemukset #mielikuvat
#työelämäasiantuntijat #osatyökyky #täsmätyö #työkyky

Anna-Kaisa Liimatainen, Marju Teinikivi, Mika Ala-Kauhaluoma

Työnantajien tietämys ja ennakkokäsitykset MS-tautia sairastavien työntekijöiden suhteen - osatyökykyinen työntekijä työyhteisössä

Osatyökykyiset tekevät töitä suhteessa työkykyynsä. Kun puhutaan MS-tautia sairastavista osatyökykyisistä, voivat he myös yleisesti ottaen jatkaa työsuhteessa pitkään työn muokkauksen keinoin. Kuntoutussäätiö ja Neuroliitto selvittivät työnantajien tietämystä ja ennakkokäsityksiä MS-tautia sairastavien työntekijöiden suhteen. Haastatteluun osallistui 10 työnantajaa eri puolilta Suomea. Neljä työnantajista oli suurtyönantajaa, 3 heistä oli keskikokoista ja 3 pientyönantajaa. Vastaajista 3:lla oli kokemusta MS-tautia sairastavista työntekijöistä, vastaajista 7:llä ei ollut kokemusta MS-tautia sairastavista työnhakijoista tai työntekijöistä.

Kuntoutussäätiö tarkasteli asiaa osana sosiaalisen osallisuuden edistämisen ja työssä syrjäytymisen ehkäisy -toimintaohjelmaa (STEA). Selvitys on toteutettu yhteistyössä Neuroliitto ry:n kanssa. Haastattelu tuotti otantana tietoa siitä, miten Neuroliitto kolmannen sektorin toimijana voisi yleisesti ottaen tukea paremmin työnantajia ja työntekijöitä työsuhteessa ja sen jatkumisessa. Neuroliitto on MS-tautia ja harvinaista neurologista sairautta sairastavien sekä heidän läheistensä järjestö.

Keskeisimmät tulokset

Selvitys toi esille, että tietoa ja sen helppoa saatavuutta lisäämällä toisaalta työnantajien ja toisaalta MS-tautia tai harvinaista neurologista sairastavien suuntaan voidaan lisätä molempien ymmärrystä työelämän jatkumisesta. Potilasjärjestöt ovat edistäneet pitkään sairastuneiden

työmarkkinasiirtymiä ja työssä pysymistä. Kaikilla työntäjillä on alaisuudessaan työ- ja toimintakyvyiltään erilaisia työntekijöitä. Usein silloin puhutaan osatyökyisistä tai täsmätyökyisistä, joilla on osa työkyvystä käytettävissä.

Nostamme työntajavastaajien kokemuksista ja ennakkokäsityksistä esille seuraavaa:

1. Potilasjärjestöjen työelämäasiantuntijoiden palveluita ei tunneta riittävästi työntajien parissa. Potilasjärjestöjä ei mielletä työntajien tukiverkoston kuuluvaksi tai tuen pariin ei osata etsiä.
2. Työntekijöiden toivotaan tuovan esille työkykyään suhteessa työn tekemiseen. MS-taudin kohdalla mielikuvat voivat olla osittain vääriä. Haastatteluun osallistuneet työntajat kokivat omalta kohdaltaan, että työn tekemisen tukemiseksi tunnetaan kuitenkin monenlaisia keinoja. Työtehtäviä voidaan tarkastella työkyvynmuutoksien kohdalla nykyisessä työssä jatkamisen puolesta tai pohtia muita vaihtoehtoja työpaikassa.
3. Vastuu työkyvyn ylläpidosta ja työhyvinvoinnista mielletään kuuluvaksi sekä työntekijälle että työnantajalle. Ennakoimalla työkyvyn muutoksia lisätään työturvallisuutta, vähennetään työtapaturmien riskiä sekä lisätään omaa työhyvinvointia että työpaikan hyvinvointia. Työterveyshuolto tunnetaan yhtenä keskeisenä kumppanina työkyvyn ylläpitämisessä. Osa on mieltänyt myös työeläkeyhtiöt ja työkyvykoordinaattorit työntajan tukiverkoston.
4. Jäljellä oleva työkyky kiinnostaa työntajia sekä tiedollisesti että taloudellisesti ajateltuna. Tiedon saaminen sairastamisesta tai osatyökykyisyyden ennakointi tuo tuloksellisen työpanoksen kuitenkin käyttöön ja monenlaisella työpanoksella on usein työntajille hyötyä.
5. Työelämään liittyvät hankkeet ja potilasjärjestöjen työelämäasiantuntijuus tukisivat työntajia, kun työntajat saisivat helposti lisää tietoa
  - työnantajan velvollisuuksista
  - käytännön ratkaisuista
  - taloudellisten tukien yhteensovittamisesta

Selvitys oli osa Kuntoutussäätiön ja Neuroliiton yhteiskehittämistä, jolla halutaan kehittää järjestöjen työelämätoimintaa lähestyttävämmäksi tukimuodoksi, kun puhutaan työelämän jatkuvuudesta erilaisissa elämäntilanteissa.

Lisätietoja

Marju Teinikivi

marju.teinikivi@neuroliitto.fi

Neuroliitto

p. 0400 813 784

Anna-Kaisa Liimatainen

anna-kaisa.liimatainen@kuntoutussaatio.fi

Kuntoutussäätiö

p. 040 5176 379

Mika Ala-Kauhaluoma

mika.ala-kauhaluoma@kuntoutussaatio.fi

Kuntoutussäätiö

p. 044 781 3096

Lähteet:

Haastattelumateriaali 10/2022 Tieto ja ennakkokäsitykset, MS-tauti ja työnantajat.

Liimatainen A-K, Teinikivi M. & Ala-Kauhaluoma M. Työnantajien tietämys ja ennakkokäsitykset MS-tautia sairastavien työntekijöiden suhteen - osatyökykyinen työntekijä työyhteisössä. Kooste 2022. Kuntoutussäätiö ja Neuroliitto.

Liimatainen A-K, Teinikivi M. & Ala-Kauhaluoma M. MS-tauti ja työnantajat. PPT-esitys 2022. Kuntoutussäätiö ja Neuroliitto.

www.kuntoutussaatio.fi/julkaisut/kuntoutussaation-tutkittua-tietoa/